GENERALINĖS ADVOKATĖS ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,

pateikta 2010 m. vasario 25 d.[1]

1. Tai antroji procedūra dėl įsipareigojimų neįvykdymo[2], kurioje ginčijamas Austrijos atliktas Paukščių direktyvos[3] perkėlimas į nacionalinę teisę. Taip pat keliamas klausimas dėl valstybių narių diskrecijos įgyvendinant šią direktyvą apimties. Komisija siekia, kad vadovaujantis EB 226 straipsniu[4] būtų pripažinta, jog Austrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis bei Buveinių direktyvos[5] 6 straipsnio 2 dalį, skaitomą kartu su 7 straipsniu.

2. Komisija pateikia du kaltinimus: pirma, kad Austrija neteisingai įsteigė dvi teritorijas kaip specialias apsaugos teritorijas (SAT) pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, t. y. Hansag Burgenlando federalinėje žemėje ir Žemojo Tauerno Štirijos federalinėje žemėje, ir, antra, kad Austrija neužtikrino tinkamos teisinės apsaugos dalyje jau įsteigtų SAT.

Taikytini Bendrijos teisės aktai

Paukščių direktyva

3. Paukščių direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad ja „siekiama apsaugoti visų rūšių laukinius paukščius, natūraliai paplitusius valstybių narių, kurioms taikoma Sutartys, Europinėje teritorijoje“. 2 straipsnyje nurodoma, kad valstybės narės „imasi reikiamų priemonių 1 straipsnyje nurodytų rūšių populiacijoms palaikyti tokiu lygiu, kuris visų pirma atitiktų ekologinius, mokslinius ir kultūrinius reikalavimus, derinant juos su ekonominiais ir rekreaciniais reikalavimais, arba stengiasi

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — Iš pradžių buvo priimtas 2007 m. liepos 12 d. Sprendimas *Komisija prieš Austriją* (C-507/04, Rink. p. I-5939) byloje, kurioje Komisija pateikė kaltinimus dėl Paukščių direktyvos 1 straipsnio 1 ir 2 dalių, 5 straipsnio, 6 straipsnio 1 dalies, 7 straipsnio 1 ir 4 dalių, 8 straipsnio, 9 straipsnio 1 ir 2 dalių bei 11 straipsnio neperkėlimo. Be to, buvo priimtas 2006 m. kovo 23 d. Sprendimas *Komisija prieš Austriją* (C-209/04, Rink. p. I-2755) byloje, kurioje Komisija pateikė kaltinimus dėl SAT neįsteigimo tam tikrose teritorijose pagal Paukščių direktyvą ir dėl Buveinių direktyvos reikalavimų nesilaikymo įgyvendinant statybos projektą.

3 — 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyva dėl laukinių paukščių apsaugos 79/409/EEB (OL L 103, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 98).

4 — Dabar – SESV 258 straipsnis.

5 — 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 92/43/EEB (OL L 206, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 102).

šių rūšių populiacijas priartinti prie tokio lygio“.

4. 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „atsižvelgdamos į 2 straipsnyje minėtus reikalavimus valstybės narės imasi reikiamų priemonių išsaugoti, palaikyti ar atkurti pakankamą buveinių įvairovę ir plotą visoms 1 straipsnyje nurodytoms paukščių rūšims“. Direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje „saugomų teritorijų steigimas“ įvardytas kaip viena iš priemonių, skirtų „išsaugoti, palaikyti ar atkurti pakankamą buveinių įvairovę ir plotą visoms 1 straipsnyje nurodytoms paukščių rūšims“.

5. 4 straipsnyje numatyta:

„1. Siekiant užtikrinti, kad I priede minimos rūšys savo paplitimo areale išliktų ir veistųsi, jų buveinėms taikomos specialios apsaugos priemonės.

Todėl būtina atsižvelgti į:

a) rūšis, kurioms gresia pavojus išnykti;

b) rūšis, kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai;

c) rūšis, kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto paplitimo arealo;

d) kitas rūšis, kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio.

Vertinant visada remiamasi populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.

Atsižvelgdamos į šių rūšių apsaugos reikalavimus geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, šių rūšių apsaugai valstybės narės įsteigia kiekiu ir dydžiu tinkamiausias specialias apsaugos teritorijas [tinkamiausio dydžio specialios apsaugos teritorijas ir tinkamiausią jų kiekį].

2. Valstybės narės panašias priemones taiko nuolat aptinkamoms I priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, atsižvelgiant į jų apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, jų veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu. Dėl šios priežasties valstybės narės kreipia išskirtinį dėmesį šlapžemių, ypač tarptautinės svarbos šlapžemių, apsaugai.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai visą reikiamą informaciją, kad ji galėtų imtis atitinkamų iniciatyvų bendradarbiavimui užtikrinti, kuris būtinas, kad 1 ir 2 dalyse minimos teritorijos sudarytų nuoseklią visumą, atitinkančią šių rūšių apsaugos reikalavimus geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytose apsaugos teritorijose valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų išvengta buveinių taršos ar pažeidimo arba bet kokio paukščių trikdymo, jei tai galėtų būti reikšminga atsižvelgiant į šio straipsnio tikslus. Valstybės narės taip pat stengiasi išvengti buveinių taršos ar pažeidimo už šių saugomų teritorijų ribų.“

6. Paukščių direktyvos 18 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos, įgyvendina šią direktyvą, ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinių teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus“.

Buveinių direktyva

7. Šiai bylai yra svarbios toliau išvardytos Buveinių direktyvos preambulės konstatuojamosios dalys:

„<…> kadangi aplinkos kokybės išsaugojimas, apsauga ir gerinimas, įskaitant natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugą, yra svarbiausias Bendrijos bendras tikslas, kaip nurodyta Sutarties 130r[6] straipsnyje;

<…>

<…> kadangi, atsižvelgiant į grėsmę tam tikriems buveinių tipams ir tam tikroms faunos ir floros rūšims bei siekiant kuo anksčiau įgyvendinti jų išsaugojimo priemones, būtina juos apibrėžti kaip prioritetinius;

6 — Dabar – SESV 191 straipsnis.

<…> kadangi tam, kad galima būtų atstatyti [atkurti] ar palaikyti Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių gerą apsaugos būklę, būtina pagal nustatytą grafiką steigti specialias saugomas teritorijas, siekiant sukurti vientisą Europos ekologinį tinklą;

<…> kadangi visos tokios įsteigtos teritorijos, įskaitant tas teritorijas, kurios dabar ar ateityje bus paskelbtos specialios [specialiomis] apsaugos teritorijomis pagal [Paukščių direktyvą], turės būti įtrauktos į vientisą Europos ekologinį tinklą;

<…> kadangi kiekvienoje tokioje įsteigtoje teritorijoje tikslinga įgyvendinti būtinas priemones, atsižvelgiant į siekiamus apsaugos tikslus;

<… >“

8. Direktyvos 1 straipsnyje pateikti šie sąvokų apibrėžimai:

„a) *apsauga* reiškia visumą priemonių, reikalingų palaikyti ar atstatyti [atkurti] natūralias buveines ir laukinių faunos ir floros rūšių populiacijas iki palankios būklės <…>;

<…>

j) *teritorija* reiškia geografiškai apibrėžtą plotą, kurio ribos yra aiškiai nustatytos;

<…>

l) *speciali saugoma teritorija*[7] – tai Bendrijos svarbos teritorija, kurią valstybės narės įsteigė įstatymu, administraciniu aktu ir (arba) sutartimi ir kurioje yra taikomos būtinos apsaugos priemonės, skirtos palaikyti ar atstatyti [atkurti] natūralių buveinių ir (ar) rūšių, kurioms teritorija yra įsteigta, gerą apsaugos būklę bei populiacijas;

<…>“

7 — Toliau – SST.

9. Buveinių direktyvos tikslas nustatytas 2 straipsnyje, pagal kurį direktyvos siekis – „padėti užtikrinti biologinę įvairovę, apsaugant natūralias buveines ir laukinę fauną bei florą europinėje valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, teritorijoje“, o priemonės, kurių imamasi pagal direktyvą, turi „palaikyti ar atstatyti [atkurti] gerą Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros rūšių apsaugos būklę“ ir turi būti „atsižvelgiama į ekonominius, socialinius ir kultūrinius reikalavimus bei regionines ir vietines charakteristikas“.

10. 3 straipsnio 1 dalyje numatyta: „*Natura 2000* pavadinimu kuriamas vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas“. Į tą tinklą numatoma įtraukti specialios apsaugos teritorijas, kurias valstybės narės įsteigia pagal Paukščių direktyvą.

11. Apsaugos priemonės, kurios turi būti nustatytos SST, yra nurodytos 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse:

„1. Specialioms saugomoms teritorijoms valstybės narės nustato būtinas apsaugos priemones, tarp jų, jei reikia, atitinkamus tvarkymo planus, parengtus specialiai šioms teritorijoms ar integruotus į kitus plėtros planus, ir atitinkamas įstatymais nustatytas, administracines arba sutartyje numatytas priemones, kurios atitinka teritorijoje esančių į I priedą įtrauktų natūralių buveinių tipų ir į II priedą įtrauktų rūšių ekologinius reikalavimus.

2. Valstybės narės imasi priemonių, siekdamos specialiose saugomose teritorijose išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdymo, jei toks trikdymas galėtų būti reikšmingas šios direktyvos tikslų atžvilgiu.“

12. 7 straipsnyje numatyta:

„Šios direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įsipareigojimai pakeičia bet kuriuos [Paukščių direktyvos] 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje nustatytus įsipareigojimus teritorijoms, atrinktoms pagal 4 straipsnio 1 dalį arba panašiai pripažintomis pagal jos 4 straipsnio 2 dalį, nuo šios direktyvos įgyvendinimo datos arba nuo valstybės narės atlikto atrinkimo arba pripažinimo datos pagal [Paukščių direktyvą], jei pastaroji data yra vėlesnė.“

13. Vadovaujantis 23 straipsniu, valstybės narės Buveinių direktyvą turėjo įgyvendinti per dvejus metus nuo pranešimo apie ją.

Reikšmingos faktinės aplinkybės ir procedūra

14. Įvertinusi Austrijos saugomų teritorijų tinklą 1999 ir 2000 metais, Komisija nustatė saugomų teritorijų steigimo bei šiose teritorijose esančių laukinių paukščių ir jų buveinių apsaugai taikomos teisinės sistemos spragų. 2001 m. spalio 23 d. Komisija išsiuntė oficialų pranešimą, į kurį Austrijos valdžios institucijos atsakė 2002 ir 2003 metais.

15. 2004 m. spalio 18 d. Komisija išsiuntė papildomą oficialų pranešimą, nurodydama, kad Hansag teritorijoje Burgenlando federalinėje žemėje paukščiams nebuvo įsteigta saugoma teritorija ir kad Žemojo Tauerno teritorijos, esančios Štirijos federalinėje žemėje, plotas buvo sumažintas neteisėtai. Austrija atsakė 2004 m. gruodžio 21 d. raštu, o 2005 bei 2006 m. pateikė kelias papildomas pastabas.

16. Komisija laikėsi nuomonės, kad Austrija ir toliau nevykdė įsipareigojimų pagal Bendrijos teisę. Todėl 2006 m. gruodžio 15 d. ji priėmė pagrįstą nuomonę. Atsakymo į šią pagrįstą nuomonę terminas baigėsi 2007 m. vasario 15 dieną. Austrijos valdžios institucijos atsakė 2007 m. vasario 20 d., o 2007 m. rugsėjo 24 d. išsiuntė papildomą raštą.

17. Komisijos netenkino Austrijos pateiktas atsakymas, todėl 2007 m. lapkričio 27 d. ji pareiškė šį ieškinį. Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— pripažinti, kad

a) Austrijos teritorijoje pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis teisingai, vadovaudamasi ornitologiniais kriterijais, neįsteigusi paukščių apsaugai tinkamiausio dydžio ir kiekio specialios apsaugos teritorijų („Hansag“ Burgenlando federalinėje žemėje), arba nenustačiusi jų ribų („Žemojo Tauerno“ Štirijos federalinėje žemėje); ir

b) dalyje jau įsteigtų specialios apsaugos teritorijų neužtikrinusi teisinės apsaugos, atitinkančios Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse arba Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalyje, skaitomoje kartu su 7 straipsniu, numatytus reikalavimus,

Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis bei Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį, skaitomą kartu su 7 straipsniu, ir

— priteisti iš Austrijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

18. Per posėdį žodines pastabas pateikė Komisija, Austrijos vyriausybė ir Vokietijos vyriausybė (kuri įstojo į bylą).

Priimtinumas

19. Austrija ginčija ieškinio priimtinumą teigdama, kad jo dalykas, palyginti su ikiteismine procedūra, yra didesnės apimties ir kad jam trūksta aiškumo bei tikslumo.

Ieškinio dalykas

20. Austrija teigia, kad, palyginti su ikiteismine procedūra, ieškinio dalykas yra didesnės apimties trimis aspektais. Pirma, nors Komisija pagrįstoje nuomonėje aiškiai numatė, jog ieškinio dalykas neapima Austrijos nacionalinės teisės aktų dėl Europos saugomų teritorijų[8], tačiau jie yra minimi Komisijos ieškinyje. Antra, Komisijos kaltinimas, kad SAT nėra taikoma jokia arba taikoma netinkama teisinė apsauga, neatitinka kaltinimo, pateikto per ikiteisminę stadiją: ieškinyje atsiranda naujų reikalavimų, kad apsaugos priemonėse turėtų būti numatyti konkretūs įsipareigojimai ir draudimai, taikomi konkrečioms SAT ir atskiroms rūšims bei buveinėms. Trečia, nors tariamas teisinės apsaugos neužtikrinimas Zalcburgo federalinėje žemėje minimas pagrįstoje nuomonėje, jis nėra nurodytas oficialiame pranešime, o tariamas teisinės apsaugos neužtikrinimas Žemutinėje Austrijoje pirmą kartą minimas pačiame ieškinyje.

21. Mano nuomone, Komisijos ieškinys atitinka kaltinimus, išdėstytus vykstant ikiteisminei procedūrai, dėl tariamos teisinės apsaugos sistemos nebuvimo visoje Austrijoje.

22. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką ieškinio, pareikšto pagal EB 226 straipsnį, dalyką apibrėžia ikiteisminė procedūra, o Komisijos ieškinys turi būti

8 — Sąvokos „Europos saugoma teritorija“ neapibrėžė nė viena šalis. Iš Komisijos pagrįstos nuomonės suprantu, kad ji taikoma teritorijoms, kuriose kompetentingos federalinės žemės valdžios institucijos įsteigė nacionalinius parkus ar gamtinius rezervatus. Nepanašu, kad sąvoka reikštų tą patį, ką SAT ar SST. Tačiau taip pat panašu, kad „Europos saugoma teritorija“ gali iš dalies sutapti su SAT arba SST.

grindžiamas tais pačiais kaltinimais[9]. Šiuo principu nedraudžiama Komisijai išsamiau išdėstyti kaltinimus ieškinyje, jeigu tai nekeičia ginčo dalyko[10].

23. Dėl pirmojo Austrijos argumento man atrodo, kad Komisija savo pagrįstoje nuomonėje paaiškina, jog Europos saugomose teritorijose (teritorijose, už kurias atsako federalinės žemės valdžios institucijos[11]) taip pat gali būti steigiamos SAT. Tačiau Komisija teigia, kad daugeliui šių teritorijų nėra taikomos specialios teisinės apsaugos priemonės. Todėl panašu, kad teritorijas, kurios nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu priskirtos Europos saugomoms teritorijoms ir kuriose pagal Paukščių direktyvą taip pat įsteigtos SAT, pagrįstoje nuomonėje Komisija priskiria bylos dalykui. Todėl nesutinku su Austrijos argumentu, kad šis kaltinimas į ieškinį buvo įtrauktas jo nepateikus susirašinėjant ikiteisminėje stadijoje.

24. Dėl antrojo ir trečiojo Austrijos argumentų reikia nurodyti, jog Komisijos kaltinimas, kad teisinė SAT apsauga turi būti tikslinė ir konkreti, grindžiamas jos ankstesniu teiginiu, kad įsteigtų teritorijų apsauga yra nepakankama. Tai darydama Komisija nekeičia ieškinio dalyko pateikdama naują kaltinimą. Ir pagrįstoje nuomonėje, ir ieškinyje Komisija patvirtina, kad kaltinimai pateikti ne tik dėl konkrečių teritorijų, kurios nurodytos kaip pavyzdžiai ikiteisminėje stadijoje, bet jie susiję su visa Austrijos teritorija.

25. Todėl man atrodo, kad nors ieškinys yra išsamesnis nei oficialus pranešimas ir pagrįsta nuomonė, per ikiteisminę procedūrą ir ieškinyje išdėstyto ginčo dalyko apimtis yra tokia pati. Atitinkamai nemanau, kad byla yra nepriimtina remiantis šiais pagrindais.

Aiškumo ir tikslumo stoka

26. Austrija teigia, kad Komisija savo kaltinimuose nenurodo, kuriais teisės aktais, taikomais įvardytoms SAT, neužtikrinama tinkama teisinė apsauga. Austrija tvirtina, kad dėlto ji negali nustatyti, kokias konkrečias priemones, Komisijos nuomone, ji turėtų patvirtinti tam, kad ištaisytų tariamą pažeidimą.

27. Pagal nusistovėjusią Teismo praktiką pagrįstoje nuomonėje ir ieškinyje turi būti pateikti aiškūs ir tikslūs kaltinimai, kuriais

9 — 2001 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas *Komisija prieš Airiją* (C-67/99, Rink. p. I-5757, 22 punktas ir jame nurodyta teismo praktika); taip pat žr. 2007 m. balandžio 26 d. Sprendimą *Komisija prieš Suomiją* (C-195/04, Rink. p. I-3351, 18 punktas).

10 — 9 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 23 punktas; taip pat žr. 9 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Suomiją* 18 punktą ir jame nurodytą Teismo praktiką.

11 — Žr. 8 išnašą.

remdamasi valstybė narė atsakovė galėtų tiksliai įvertinti tariamo pažeidimo apimtį ir pasirengti gynybai[12].

28. Todėl pateikdama kaltinimus dėl teisinės apsaugos stokos Komisija privalo prireikus įvardyti, kokia teisinė apsauga egzistuoja, ir paaiškinti, kodėl, jos manymu, tokia teisinė apsauga yra nepakankama. Tačiau tai, kad Komisija nepateikė išsamios informacijos apie, pavyzdžiui, konkrečias SAT, nebūtinai reiškia, kad ieškinys yra netikslus ar neaiškus.

29. Neabejotina, kad antrojo Komisijos kaltinimo dalykas yra nurodyta netinkama SAT teisinė apsauga Austrijoje. Komisijos argumentas, kad teisinė apsauga turėtų būti tikslinė ir konkreti, nėra nei neaiškus, nei nesuprantamas.

30. Todėl man atrodo, kad Austrija turėjo pakankamai informacijos apie Komisijos ieškinį savo gynybai parengti.

12 — 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *Komisija prieš Ispaniją* (C-186/06, Rink. p. I-12093, 18 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

Ieškinyje pateikti reikalavimai

31. Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2–4 dalys ir 7 straipsnis, pakeičiantys Paukščių direktyvos 4 straipsnio 4 dalies pirmojo sakinio nuostatą, taikomi tik teritorijoms, kuriose jau įsteigtos SAT[13]. Teritorijoms, kuriose nebuvo, bet turėjo būti įsteigtos SAT, ir toliau taikomas Paukščių direktyvos 4 straipsnio 4 dalies pirmasis sakinys[14]. Todėl buvo galima numatyti, kad Komisija, aiškiai įvardijusi konkrečias teritorijas[15], kuriose nebuvo įsteigtos SAT, pateiks antrąjį kaltinimą siekdama paaiškinti, kodėl, jos manymu, šiose teritorijose turėjo būti įsteigtos SAT, ir tada pareikš nuomonę, kodėl, jos manymu, buvo pažeista Paukščių direktyvos 4 straipsnio 4 dalies pirmojo sakinio nuostata[16].

32. Komisija neįvardijo teritorijų, kuriose turėjo būti įsteigtos SAT, remdamasi informacija apie atitinkamų teritorijų ribų nustatymą ar ornitologiniais kriterijais, pagal kuriuos

13 — 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-374/98, Rink. p. I-10799, 43–46 punktai).

14 — 13 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 47 punktas.

15 — Dėl antrojo kaltinimo Komisija įvardija tam tikras teritorijas, kuriose Austrijos valdžios institucijos įsteigė SAT pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui (pavyzdžiui, Burgenlando ir Vienos federalinėse žemėse). Tačiau Teisingumo Teismas negali įvertinti, ar Paukščių direktyvos 4 straipsnio 4 dalies pirmasis sakinys taikomas šioms teritorijoms dėl 80 punkte nurodytų priežasčių.

16 — Palyginimui žr. 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją* (C-418/04, Rink. p. I-10947) 169–175 punktus, kur Komisija nusprendė į ieškinio apimtį įtraukti teritorijas, kuriose nebuvo įsteigtos SAT, pateikdama kaltinimą dėl Paukščių direktyvos 4 straipsnio 4 dalies pirmojo sakinio netaikymo.

reikėtų vertinti SAT steigimo tinkamumą[17]. Be to, ji nepareiškė konkrečios nuomonės, ar toms teritorijoms taikomas 4 straipsnio 4 dalies pirmasis sakinys, ir, jeigu taikomas, kodėl ji mano, kad Austrija nevykdė įsipareigojimų pagal šią nuostatą.

Dėl esmės

Pirmasis kaltinimas — SAT neįsteigimas Hansag teritorijoje ir Žemojo Tauerno SAT sumažinimas

33. Todėl Teisingumo Teismas negali įvertinti, ar 4 straipsnio 4 dalies pirmasis sakinys turėtų būti taikomas Austrijos teritorijoms, kuriose nebuvo, bet turėjo būti įsteigtos SAT.

Hansag teritorija

34. Teisingumo Teismas yra pabrėžęs, kad valstybių narių įsipareigojimas tiksliai įgyvendinti Paukščių direktyvą yra ypač reikšmingas, nes joms patikimas bendro paveldo valdymas[18]. Tuo atveju, kai kaltinama netinkamu perkėlimu, svarbu, jog Komisija užtikrintų, kad Teisingumo Teismas žinotų visas aplinkybes, kurios būtinos patikrinti ir įvertinti, ar valstybė narė atsakovė įvykdė įsipareigojimus pagal Bendrijos teisę. Komisija to akivaizdžiai nepadarė.

35. Komisija tvirtina, kad Paukščių direktyvoje numatytas reikalavimas valstybėms narėms visose I priede minimų rūšių apsaugai įsteigti tinkamiausio dydžio SAT ir tinkamiausią jų kiekį bei panašias priemones taikyti nuolatos aptinkamų (I priede nenurodytų) migruojančių rūšių veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu. Hansag teritorija buvo įvardyta kaip tinkamiausia tam tikrų paukščių rūšių, būtent *Otis tarda* (didžiųjų einių), *Circus pyargus* (pievinių lingių) ir *Asio flammeus* (balinių pelėdų), apsaugai teritorija.

36. Austrija patvirtino, kad Hansag teritorijoje SAT buvo įsteigta 2008 m. rugpjūčio 3 dieną.

17 — Žr. 16 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 47 punktą, kuriame Teisingumo Teismas nurodė, jog tam, kad tinkamiausiose teritorijose būtų įsteigtos SAT, būtina atnaujinti mokslo duomenis siekiant nustatyti rūšių, kurioms labiausiai gresia pavojus, bei rūšių, esančių bendro Bendrijos paveldo dalimi, padėtį.

18 — 2005 m. spalio 20 d. Sprendimas *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-6/04, Rink. p. I-9017, 25 punktas ir jame nurodyta teismo praktika); taip pat žr. 2 išnašoje minėtą Sprendimą *Komisija prieš Austriją* (C-507/04, 277 punktas).

37. Akivaizdu, kad Austrija per pagrįstoje nuomonėje nurodytą laikotarpį, kuris baigėsi 2007 m. vasario 15 d., Hansag teritorijoje neįsteigė SAT. Todėl Komisijos ieškinys šiuo atžvilgiu yra pagrįstas.

39. Austrija sutinka, kad sumažinto ploto nepakanka trijų paukščių rūšių (*Charadrius morinellus, Bonasa bonasia* ir *Picus canus*) jauniklių apsaugai užtikrinti, todėl jį reikėtų padidinti. Tačiau ji nesutinka, kad SAT reikia išplėsti iki jos pradinių ribų apimant miško paukščių rūšis *Aegolius funerus*, *Glaucidium passerinum*, *Dryocopus martius* ir *Picoides tridactylus*.

Žemasis Tauernas

38. Komisija mano, kad pradinis 1997 m. lapkričio 3 d. Austrijos sprendimas įsteigti 169 000 hektarų ploto teritoriją buvo priimtas pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalį. Tačiau Komisija tvirtina, kad Austrija, vėliau du kartus nusprendusi sumažinti Žemojo Tauerno SAT plotą (31 258 hektarais 1999 m. ir dar 50 600 hektarais 2001 m.) neatsižvelgiant į ornitologinę informaciją, neįvykdė įsipareigojimų. Komisija teigia, kad plotą sumažinus du kartus buvo padarytas neigiamas poveikis tam tikroms miško paukščių, įprastai sukančių lizdus 1 500 metrų virš jūros lygio aukštyje, rūšims – *Aegolius funereus* (lututėms), *Glaucidium passerinum* (žvirblinėms pelėdoms), *Dryocopus martius* (juodosioms meletoms) ir *Picoides tridactylus* (tripirščiams geniams) – bei *Charadrius morinellus* (mornelių), *Bonasa bonasia* (jerubių) ir *Picus canus* (pilkųjų meletų) jaunikliams lizdų sukimo vietoms.

40. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką[19] valstybės narės privalo visose teritorijose, kurios pagal ornitologinius kriterijus atrodo tinkamiausios I priede minimų rūšių apsaugos atžvilgiu, įsteigti SAT ir imtis panašių priemonių dėl migruojančių rūšių pagal 4 straipsnio 2 dalį. Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad diskrecija, kurią turi valstybės narės atrinkdamos tinkamiausias teritorijas SAT steigti, susijusi ne su galimybe įsteigti SAT teritorijose, kurios atrodo esančios tinkamiausios pagal ornitologinius kriterijus, bet vien su šių kriterijų įgyvendinimu tam, kad būtų nustatytos I priede minimos rūšims išsaugoti tinkamiausios teritorijos[20].

19 — 16 išnašoje minėtas Sprendimas *Komisija prieš Airiją* (C-418/04, 37 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

20 — 2 išnašoje minėtas Sprendimas *Komisija prieš Austriją* (C-209/04, 33 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

41. Komisija remiasi ornitologine ataskaita[21] (užsakyta Štirijos federalinės žemės) tvirtindama, kad reikėtų atkurti pradines teritorijos ribas.

42. Austrija pripažįsta, kad iš mokslo ir ornitologinės informacijos matyti, jog Žemasis Tauernas yra viena svarbiausių šalies teritorijų, kurioje yra ne mažiau kaip devynių miško ir kalnų paukščių rūšių buveinė[22]. Austrija sutinka, jog atliekant tyrimą, kuriuo remiasi Komisija, buvo taikomi ornitologiniai kriterijai, tačiau abejoja dėl to, ką apibūdina rengiant ataskaitą „pakankamų duomenų, norint jį naudoti kaip techniškai patikimą ribų nustatymo pagrindą, stoka“[23]. Galiausiai Austrija mano, kad nors ji sutinka, kad kalnų miškas yra Komisijos įvardytų rūšių buveinė, vien to nepakanka šioms teritorijoms įtraukti į SAT.

43. Atrodo, kad susitariama, jog pradinis teritorijos ribų nustatymas buvo pagrįstas ornitologiniais kriterijais ir todėl atitiko Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalį. Tačiau šalys nesutaria dėl to, ar teritorijos ploto sumažinimas neprieštarauja direktyvai.

44. Pačioje Paukščių direktyvoje nenumatyta, ką daryti, jei valstybė narė norės sumažinti įsteigtos teritorijos plotą. Todėl būtina ekstrapoliacija atsižvelgiant į Paukščių ir Buveinių direktyvų tikslus ir uždavinius.

45. Man atrodo, kad įsteigus SAT, kuri remiantis ornitologine informacija atrodo tinkamiausia atitinkamų rūšių apsaugai[24], valstybė narė, vėliau norėdama sumažinti tos SAT plotą, turi turėti naujausių mokslo ir ornitologinių įrodymų, pagrindžiančių jos (numanomą) tvirtinimą, kad ji tai gali daryti nesukeldama pavojaus tinkamam apsaugos lygiui[25]. Jeigu šis reikalavimas tenkinamas, manau, valstybė narė gali tikslinti SAT plotą. Tuomet Komisija, kuriai bet kurioje vėlesnėje

21 — H. Gallaun, P. Sackl, C. Praschk, M. Schardt ir P. Trinkaus 2006 m. ataskaita, minima Komisijos ieškinio 44 punkto 48 išnašoje (Gallaun *ir kt.* (2006)). Komisija savo ieškinyje taip pat mini 2004 m. Lentner ataskaitą „Ornithologische Stellungnahme zur Verkleinerung des Vogelschutzgebietes "Niedere Tauern „in Bezug auf die EU Vogelschutzrichtlinie 79/409/EWG“ („Ornitologiniai pastebėjimai dėl Žemojo Tauerno specialios apsaugos teritorijos sumažinimo, atsižvelgiant į Paukščių direktyvą 79/409/EEB“ (Lentner (2004)).

22 — Kadangi Austrija jų neįvardija, to padaryti negaliu ir aš.

23 — Austrija remiasi vėlesniu 2007 m. gruodžio 18 d. M. Josef Eisner Žemojo Tauerio SAT tyrimu AT2209000 (Eisner (2007)).

24 — 16 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 37 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

25 — Žr. šio sprendimo 40 punktą. Valstybė narė užsakydama arba įsigydama atitinkamą tyrimą privalo užtikrinti, kad SAT plotą galima sumažinti nesukeliant pavojaus direktyvos tikslams, ir tik tada leisti sumažinti plotą. Sutinku, kad valstybė narė vykstant ikiteisminei procedūrai turimus įrodymus gali papildyti iki Komisijos pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino. Taip pat žr. 2007 m. birželio 28 d. Sprendimą *Komisija prieš Ispaniją* (C-235/04, Rink. p. I-5415, 23 ir 24 punktai).

procedūroje dėl įsipareigojimų neįvykdymo tenka įrodinėjimo pareiga[26], privalėtų pateikti būtiną informaciją tam, kad įrodytų, jog valstybės narės pateikti įrodymai nepakankami ar turi trūkumų[27].

46. Šioje byloje Austrija Teisingumo Teismui nėra pateikusi jokios ornitologinės informacijos, rodančios, kad Žemojo Tauerno SAT dydžio sumažinimas 1999 m. ir 2001 m. buvo pateisinamas tuo metu, kai buvo mažinama. Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad valstybės narės, norėdamos tinkamiausiose teritorijose įsteigti SAT, turi naudotis pačia naujausia prieinama mokslo informacija – tais atvejais, kai yra pradėta procedūra dėl įsipareigojimų neįvykdymo, šią medžiagą reikėtų pateikti iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto laikotarpio pabaigos[28].

47. Austrija dabar nori remtis Eisner (2007) tyrimu, siekdama sumenkinti Komisijos pateiktos mokslo informacijos svarbą. Tačiau manau, kad negalima remtis tyrimu, kuris buvo baigtas 2007 m. gruodžio 6 d., praėjus daug laiko nuo pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos (2007 m. vasario 15 d.), siekiant kompensuoti akivaizdų teritorijos mažinimo 1999 ir 2001 metais techninio pateisinimo trūkumą. Taigi Austrija nėra pateikusi svarbios mokslo informacijos, rodančios, kad, sumažinusi Žemojo Tauerno SAT, ji nepažeidė įsipareigojimų pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

48. Pridurčiau, kad Austrijos argumento, jog įsipareigojimas išplėsti teritoriją iki jos pradinių ribų turi būti grindžiamas patikimais duomenimis, visiškai negalima patvirtinti remiantis Paukščių direktyvos formuluote, ir kad Teisingumo Teismui nebuvo pateikta mokslo informacijos, rodančios, kad Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus galima tenkinti Komisijos įvardytų paukščių rūšių SAT įsteigiant kitose teritorijose.

49. Todėl manau, kad šis kaltinimas yra pagrįstas.

Antrasis kaltinimas — veiksmingos teisinės sistemos nenustatymas SAT

50. Dėl aiškumo savo antrojo kaltinimo analizę padalysiu į dvi dalis. Pirmiausia nagrinėsiu Komisijos bendrą principinį argumentą dėl valstybių narių diskrecijos pasirinkti, kaip

26 — 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimas *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-434/01, Rink. p. I-13239, 21 punktas ir jame nurodyta teismo praktika); taip pat žr. 16 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 167 punktą.

27 — Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką 1989 ir 2000 m. paskelbtas „Inventory of Important Bird Areas in the European Community“ („Paukščių apsaugai svarbių arealų Europos bendrijoje inventorius“), atitinkamai žinomas kaip „IBA 1989“ ir „IBA 2000“, yra laikomas svarbiausiu tyrimu: žr. 16 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 40 ir 48 punktus. Šioje byloje Komisija remiasi dviem ataskaitomis: Lentner (2004) ir Gallaun ir kt. (2006).

28 — Žr. 16 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 47 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką.

įgyvendinti Paukščių ir Buveinių direktyvas (šis klausimas paskatino Vokietiją įstoti į bylą). Paskui išnagrinėsiu konkrečius Komisijos kaltinimus, pateiktus dėl atskirų federalinių žemių.

Diskrecija

51. Komisija teigia, kad tinkamam Paukščių ir Buveinių direktyvų įgyvendinimui būtina patvirtinti tokias specialias apsaugos priemones, kuriomis būtų užtikrinamas teisiškai privalomų įsipareigojimų ir draudimų, taikomų SAT apsaugai garantuoti, nustatymas, ir kad tokios priemonės būtų numatytos tame pačiame akte, kuriuo įsteigiama SAT.

52. Austrija tvirtina, kad Paukščių ir Buveinių direktyvose nenustatoma, kokiomis priemonėmis jos turi būti įgyvendintos. Būtina tik apsvarstyti konkrečių draudimų numatymą, jeigu yra tikėtino esamų sąlygų teritorijoje blogėjimo požymių. Be to, jei teritorijose taikomos galiojančios bendrosios apsaugos priemonės pagal nacionalines taisykles, kuriomis saugomos visos rūšys, suteikta apsauga faktiškai yra didesnė nei reikalaujama pagal Paukščių direktyvą.

53. Vokietijos vyriausybė teigia, kad privalomojo pobūdžio akte nebūtina numatyti konkrečių kiekvienai SAT taikomų įsipareigojimų ir draudimų.

54. Manau, kad pagrindinis Komisijos tvirtinimas, jog specialios apsaugos priemonės turi būti patvirtintos kaip privalomi įsipareigojimai ar draudimai, negali būti grindžiamas nei bendraisiais Bendrijos teisės principais, nei Paukščių ir Buveinių direktyvų formuluotėmis[29].

55. Visiems puikiai žinoma, kad, remiantis EB 249 straipsnio[30] trečia pastraipa, direktyva yra privaloma kiekvienai valstybei narei, kuriai ji skirta, rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, bet nacionalinės valdžios institucijos pasirenka jos įgyvendinimo formą ir būdus[31]. Todėl Austrija, kaip ir bet kuri kita valstybė narė, gali pasirinkti Paukščių ir Buveinių direktyvų įgyvendinimo formą ir būdus.

56. Per posėdį Komisija pripažino, jog iš Paukščių ar Buveinių direktyvų formuluotės negalima daryti išvados, kad nuostatos, kuriomis užtikrinama SAT teisinė apsauga, turi

29 — Toliau nuorodos į Paukščių ir Buveinių direktyvas reiškia konkrečias byloje nagrinėjamas nuostatas – Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis bei Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį, skaitomą kartu su 7 straipsniu.

30 — Dabar – SESV 288 straipsnis.

31 — Šiuo atveju žr. 16 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 157 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką.

būti įtvirtintos tame pačiame akte, kuriuo teritorijoje įsteigiama SAT. Panašiai direktyvų formuluotėje nenurodyta, kad specialios apsaugos priemonės gali būti tik konkrečių įpareigojimų ir draudimų formos.

57. Todėl, mano nuomone, toks požiūris, pagal kurį numatoma nustatyti įgyvendinimo formą ir būdą, neatitinka nei konkrečių aptariamų teisės aktų formuluotės, nei bendrųjų Bendrijos teisės principų.

58. Be to, yra kitų aplinkybių, kuriomis galima pagrįsti kitokį nei Komisijos požiūrį.

59. Paukščių ir Buveinių direktyvų tikslai yra panašūs, t. y. padėti užtikrinti biologinę įvairovę apsaugant natūralias buveines ir, paukščių atveju, visas natūraliai paplitusias laukinių paukščių rūšis[32]. Pagal Paukščių direktyvą įsteigtos SAT yra priskiriamos *Natura 2000* – pagal Buveinių direktyvą sukurtam vieningam Europos ekologiniam tinklui[33]. Taigi, mano nuomone, kaip nurodžiau byloje *Stadt Papenburg*[34], šios dvi direktyvos yra glaudžiai susijusios ir turi būti aiškinamos nuosekliai.

60. Buveinių direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje numatyta įvairių galimų priemonių, kurios gali būti taikomos SST, įskaitant įstatymais nustatytas, administracines arba sutartyje numatytas priemones, kurios atitinka nagrinėjamų rūšių natūralių buveinių ekologinius reikalavimus. Mano nuomone, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama pasinaudoti panašaus spektro galimybėmis priimant specialias apsaugos priemones pagal Paukščių direktyvą[35].

61. Šiuo klausimu Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta, kad specialiomis apsaugos priemonėmis, taikomomis I priede minimų rūšių buveinėms ir (nenurodytoms I priede) migruojančioms rūšims, siekiama užtikrinti jų išlikimą ir veisimąsi savo paplitimo areale. Perkeldamos šį įsipareigojimą, valstybės narės turi įvertinti ir numatyti tinkamas priemones, užtikrinančias, kad buveinė bus išsaugota, palaikoma ir (arba) atkurta siekiant Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių tikslų. Tačiau tai nereiškia, kad Paukščių ir Buveinių direktyvoms įgyvendinti galima pasitelkti *tik* priemones, kuriomis įtvirtinami draudimai ir įsipareigojimai. Tai taip pat nereiškia, kad kiekvienu atveju būtina taikyti draudimus ir įsipareigojimus (net ir tada, kai yra patvirtintos kitos priemonės).

32 — Paukščių direktyvos 1 straipsnis ir Buveinių direktyvos 2 straipsnis.

33 — Buveinių direktyvos 3 straipsnio 1 dalis ir preambulės septinta konstatuojamoji dalis.

34 — Mano išvados byloje *Stadt Papenburg* (2010 m. sausio 14 d. Sprendimas, C-226/08, Rink. p. I-131) 34 punktas.

35 — Buveinių direktyvoje numatyta SST, žr. šio sprendimo 8–11 punktus. SAT – paralelinis teritorijų klasifikavimas pagal Paukščių direktyvą.

62. Pavyzdžiui, draudimai yra veiksminga priemonė užtikrinant apsaugą nuo nustatyto žalos šaltinio. Be to, įsipareigojimai yra naudingi, kai galima lengvai nustatyti teisės subjektą, kuriam turėtų būti taikoma taisyklė. Tačiau tokios priemonės nebūtinai tiks kiekvienu galimu atveju. Tad veiksmingos apsaugos nuo galimos žalos, kuri nėra visiškai nustatyta, gali neužtikrinti nei draudimai, nei įsipareigojimai. Tokiu atveju gali reikėti kompetentingoms valdžios institucijoms suteikti įgaliojimus imtis pozityvių veiksmų, o ne reaguoti nustatant draudimus ar įpareigojimus.

63. Be to, turi būti galimybė peržiūrėti poreikį taikyti specialias apsaugos priemones. Aplinkos sąlygos kinta. Todėl valstybėms narėms reikalingas tam tikras lankstumas taikant priemones[36].

64. Komisija teigia, kad valstybės narės negali taikyti skirtingų priemonių skirtinguose regionuose. Nesutinku. Paukščių direktyvoje numatytas reikalavimas valstybėms narėms priimti priemones, kurios tinkamos atitinkamoms rūšims. Neišvengiamai skirtingos priemonės gali būti tinkamos siekiant apsaugoti rūšį, kuri peri ganyklose, ir miškuose gyvenančią rūšį, kuri peri medžiuose. Be to, skirtingų priemonių reikės atsižvelgiant į tai, ar paukščių apsaugai reikia išsaugoti, palaikyti arba atkurti pakankamos įvairovės ir ploto buveines.

65. Todėl, mano nuomone, valstybėms narėms turi būti numatyta galimybė rinktis pačias įvairiausias priemones įgyvendinant Paukščių ir Buveinių direktyvas.

66. Komisija pateikia tris konkrečius argumentus dėl specialių apsaugos priemonių, kurias, jos manymu, turi priimti valstybės narės, esmės. Pirma, apie teritorijos įsteigimą ir taikomas priemones būtina skelbti privalomame akte, kuriuo turi būti galima remtis prieš trečiuosius asmenis. Antra, valstybės narės turi numatyti priemones siekdamos užtikrinti,

36 — Žr., pavyzdžiui, 2 išnašoje minėtą Sprendimą *Komisija prieš Austriją* (C-209/04, 20 punktas). Toje byloje buvo ginčijamas teritorijų klasifikavimas, kurį Teisingumo Teismas apibrėžia kaip nuolatinį įpareigojimą. Man atrodo, kad tas pats principas vienodai taikomas nustatant apsaugos priemones.

kad jomis siekiama tam tikrų Paukščių ir Buveinių direktyvų tikslų. Trečia, specialios apsaugos priemonės turi būti konkrečios: tai yra turi būti taikomos konkrečiai SAT atsižvelgiant į jos ypatybes ir aplinkos sąlygas bei būtent tas rūšis, kurios joje glaudžiasi.

67. Prieš pradedant nagrinėti šiuos argumentus svarbu pabrėžti du pagrindinius dalykus.

68. Pirma, tokioje procedūroje dėl įsipareigojimų neįvykdymo kaip ši Komisijai tenka pareiga įrodyti, kad valstybė narė neįvykdė įsipareigojimo įgyvendinti Paukščių ir Buveinių direktyvas[37]. Taigi Komisija turi nustatyti, jos nuomone, egzistuojančią nepakankamą konkrečios rūšies ir (arba) jos buveinės apsaugą. Antra, valstybės narės taip pat privalo bendradarbiauti su Komisija teikdamos informaciją apie padėtį atitinkamose jų teritorijose. Tai ypač aktualu tokiais atvejais kaip šis, kai išsami informacija apie konkrečios teritorijos aplinkos charakteristikas ir joje aptinkamas rūšis yra itin svarbi vertinant, ar yra taikomos veiksmingos priemonės, užtikrinančios tinkamą apsaugą. Nesant tokio bendradarbiavimo Komisijai sudėtinga gauti informacijos, kuri būtina jos funkcijoms pagal EB 211 straipsnį[38] vykdyti, ir užtikrinti, kad direktyvos išties būtų taikomos[39].

Teisiškai privalomas aktas

69. Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad direktyvos nuostatos turi būti įgyvendintos neginčytinos teisinės galios aktais ir laikantis tokio konkretumo, tikslumo ir aiškumo, kurio reikia stengiantis nepažeisti teisinio saugumo principo, pagal kurį, jeigu direktyva siekta suteikti teises privatiems asmenims, tie asmenys privalo turėti galimybę sužinoti visas savo teises[40].

70. Pritariu Komisijai, kad stengiantis nepažeisti teisinio saugumo principo SAT turi būti steigiamos ir jų apsaugai numatomos priemonės turi būti priimamos taip, kad teisės subjektai, kuriems taikomos šios priemonės, turėtų galimybę sužinoti savo teisių ir pareigų apimtį. Tai jau yra pripažinęs Teisingumo Teismas, kuris yra pareiškęs, kad SAT turi būti įsteigiamos neginčytinos teisinės galios aktais[41].

37 — 26 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* 21 punktas ir jame nurodyta teismo praktika; taip pat žr. 16 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 167 punktą.

38 — Žr. ES sutarties 17 straipsnį dėl bendrųjų Komisijos funkcijų.

39 — 2009 m. liepos 16 d. Sprendimas *Komisija prieš Airiją* (C-427/07, Rink. p. I-6277, 105 punktas).

40 — 39 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 55 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

41 — 2003 m. vasario 27 d. Sprendimas *Komisija prieš Belgiją* (C-415/01, Rink. p. I-2081, 21 ir 22 punktai).

Konkrečios perkėlimo priemonės

71. Komisija tvirtina, kad Austrijoje įgyvendinimas yra netinkamas, nes direktyvą perkeliančiuose teisės aktuose tiesiog minimas bendras tikslas „išlaikyti ir atkurti tinkamą apsaugos būklę pagal Paukščių direktyvą“[42], o ne pakartojami Paukščių ir Buveinių direktyvose suformuluoti tikslai.

72. Tačiau iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad perkėlimo priemonėse nebūtinai turi būti tiksliai pakartojama direktyvų formuluotė[43]. Bet kuriuo atveju, net jeigu direktyvos tekstas pakartojamas pažodžiui, tai dar nereiškia, kad nuostatų perkėlimas „kopijavimo ir įterpimo“ metodu užtikrins tikslų įgyvendinimą. Siekiant nustatyti, ar direktyva įgyvendinta tinkamai, visada būtina įvertinti visos įgyvendinančios priemonės poveikį ir ar ja pasiekti konkretūs nagrinėjamos direktyvos tikslai.

73. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad siekdamos Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių tikslų valstybės narės privalo nustatyti SAT teisinės apsaugos sistemą, pagal kurią galima užtikrinti visų pirma I priede minimų paukščių rūšių išlikimą ir veisimąsi bei (I priede nenurodytų) nuolat aptinkamų migruojančių rūšių veisimąsi, šėrimąsi ir žiemojimą. Visų pirma, saugant SAT, turi būti imamasi ne tik priemonių, kurios skirtos užkirsti kelią žmogaus sukeltiems išorės pavojams, bet, atsižvelgiant į esamą situaciją, ir pozityvių priemonių, kuriomis siekiama saugoti ir gerinti teritorijos būklę[44].

74. Darytina išvada, kad vertinimas, ar valstybė narė tiksliai perkėlė direktyvą, niekada nėra tik semantinis darbas. Reikia nuspręsti, ar nacionalinėmis priemonėmis įgyvendinami Paukščių ir Buveinių direktyvų tikslai.

Kai kuriose SAT taikomos konkrečios priemonės

75. Komisijos tvirtinimas, kad priemonės turi būti konkrečios, negali būti vertinamas abstrakčiai. Siekdama patvirtinti jos antrojo kaltinimo pagrįstumą, Komisija turi pateikti Teisingumo Teismui įrodymų, kad jos susirūpinimas yra pateisinamas. Bendra norma gali būti laikoma tinkamu perkėlimu, jeigu yra aišku, kad ja įgyvendinami Paukščių ir Buveinių direktyvų reikalavimai, skirti teisės aktus taikančioms nacionalinės valdžios

42 — Ši formuluotė, kurią Komisija kaip pavyzdį pateikė savo dubliko 68 punkte, yra paimta iš Štirijos žemės federalinių teisės aktų.

43 — 2 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Austriją* 89 punktas.

44 — 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimas *Komisija prieš Graikiją* (C-293/07, 22–24 punktai).

institucijoms ir asmenims, su kuriais nuostatos susijusios[45].

76. Be to, kadangi įrodinėjimo pareiga tenka Komisijai, norėdama pateikti kaltinimą, grindžiamą konkrečios nuostatos nebuvimu[46], ji turi įrodyti, kad tam tikra rūšis, kuri (arba kurios buveinė) kelia susirūpinimą, nėra apsaugota.

77. Komisija nusprendė antrąjį kaltinimą pateikti labai apibendrintai. Ji pateikia ištraukas iš įvairių Austrijos federalinių žemių teisės aktų nuostatų. Komisija neįvardija paukščių rūšių ar atitinkamų buveinių, kurios, jos teigimu, kelia susirūpinimą, aplinkos charakteristikų ir apskritai nepateikia tai patvirtinančių įrodymų. Mano nuomone, taip gindama savo poziciją Komisija nevykdo įrodinėjimo pareigos savo kaltinimų, kad Austrija nepatvirtino konkrečių priemonių, atžvilgiu.

78. Be to, Teisingumo Teismui sunku pateikti įvertinimą, nes nė viena šalis aiškiai nepaaiškino Paukščių ir Buveinių direktyvų įgyvendinimo Austrijoje teisinės sistemos. Taip pat nėra suprantamai išaiškinta padėtis kiekvienoje federalinėje žemėje. Teisingumo Teismas turi tik atskiras teisės aktų ištraukas, kurias Komisija ir Austrija pateikė grįsdamos savo atitinkamas pozicijas. Teisingumo Teismas nemato bendro vaizdo.

79. Apibendrinant mano išvadas dėl antrojo Komisijos ieškinio pagrindo: nesutinku su Komisijos bendru principiniu argumentu, kad valstybių narių galimybės tinkamai įgyvendinti Paukščių ir Buveinių direktyvas yra ribotos. Kiekvienos federalinės žemės atžvilgiu nurodžiau, kiek, mano nuomone, Komisija įrodė, kad jos reikalavimai turi būti patenkinti. Tačiau tai nereiškia, kad esu įsitikinusi, jog Austrija visais kitais atžvilgiais visiškai įvykdė įsipareigojimus pagal šių dviejų direktyvų straipsnius, kuriais Komisija remiasi šiame procese. Tiesiog tai neišvengiama pasekmė to, kaip Komisija pristatė savo poziciją. Pagaliau nemanau, kad Teisingumo Teismui dera procedūroje dėl įsipareigojimų neįvykdymo, pradėtoje prieš valstybę narę, atlikti išsamų tyrimą siekiant ištaisyti Komisijos argumentų trūkumus.

45 — 39 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 54 punktas ir jame nurodyta Teismo praktika; dėl Buveinių direktyvos perkėlimo taip pat žr. 18 išnašoje minėto Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* 21 punktą.

46 — 1999 m. kovo 18 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-166/97, Rink. p. I-1719) yra pavyzdys bylos, kurioje Komisija pateikė konkretų kaltinimą, kad valstybė narė pagal Paukščių direktyvą nenumatė specialios apsaugos priemonių konkrečiai teritorijai (šlapžemių aplinka Senos žiotyse). Taip pat žr. 2005 m. spalio 27 d. Sprendimą *Komisija prieš Graikiją* (C-166/04).

Konkretūs Komisijos kaltinimai

Karintija

Burgenlandas ir Viena

80. Prieš pradėdama išsamiai analizuoti padėtį kiekvienoje Austrijos federalinėje žemėje noriu trumpai apžvelgti Burgenlando ir Vienos federalines žemes. Komisija abi žemes įtraukia į antrąjį kaltinimą. Tačiau ji taip pat nurodo, kad iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos šiose federalinėse žemėse nebuvo įsteigta *nė viena* SAT[47]. Neįmanoma įvertinti teritorijų teisinės apsaugos tinkamumo, jeigu jose nebuvo įsteigtos SAT. Todėl Komisijos pozicija yra prieštaringa. Savo ieškinyje Komisija nėra pateikusi kaltinimo, kad Burgenlande ir Vienoje iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos nebuvo įsteigta nė viena SAT. Todėl toks kaltinimas neturi reikšmės Komisijos reikalavimams (neužtikrinta jau įsteigtų SAT teisinė apsauga). Taigi šios Komisijos antrojo kaltinimo dalies nenagrinėsiu.

81. Akivaizdu, kad iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos Karintijoje buvo įsteigta tik viena SAT[48]. Panašu, kad Komisija dublike siekė pirmą kartą *visas* SAT Karintijos federalinėje žemėje įtraukti į antrojo kaltinimo apimtį[49], tačiau vėliau šį įspūdį paneigė pareikšdama, kad šis kaltinimas susijęs tik su Flachwasserbiotop Neudenstein SAT dalimi.

82. Komisija tvirtina, kad teisės aktas, kuriuo įsteigta Flachwasserbiotop Neudenstein teritorija, turi trūkumų, nes jame nėra žemėlapio, kuriame būtų nurodytos teritorijos ribos. Be to, Komisija teigia, kad nėra nurodyta, kurios rūšys yra saugomos, ar kokie rūšių, kurių buveinė yra teritorijoje, apsaugos ir išsaugojimo tikslai.

83. Pritariu Komisijai, kad teritorijos ribos turi būti nurodytos taip, kad jos būtų aiškios ir privalomos tretiesiems asmenims, dėl 70 punkte nurodytų motyvų.

47 — Iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos Komisijai nebuvo pranešta apie teisės aktus, kuriais Burgenlande ir Vienoje būtų įsteigtos SAT. Teisės aktas dėl Vienos buvo priimtas 2007 m. spalio 17 dieną. Neturiu informacijos, patvirtinančios, kada buvo priimtas teisės aktas dėl Burgenlando.

48 — Flachwasserbiotop Neudenstein teritorija 2005 m. birželio 15 d. Karintijos vyriausybės nutarimu (LGB1 Nr. 47/2005) buvo pripažinta Europos saugoma teritorija.

49 — Daroma nuoroda į kitas 12 teritorijų, nurodytų Komisijos dubliko 52 punkte.

84. Nesutinku, kad būtiną aiškumą galima užtikrinti tik pateikiant žemėlapį. Atsižvelgiant į nagrinėjamos teritorijos formos sudėtingumą, teritorijos ribas galima nustatyti nurodant tam tikrų jos perimetro taškų platumos ir ilgumos koordinates, taip pat galima jas susieti su kitomis, ypač ryškiomis geografinėmis charakteristikomis. Kitomis aplinkybėmis žemėlapis gali būti būtinas.

85. Šiuo atveju nėra jokios informacijos, rodančios, jog Flachwasserbiotop Neudenstein teritorijos ribos yra nustatytos aiškiai, kad tretieji asmenys su jomis galėtų susipažinti žemėlapyje ar kitais būdais.

86. Išnagrinėjusi SAT įsteigimo nutarimą manau, kad nors juo užtikrinama tam tikra apsauga, jame nėra numatyta priemonių, kuriomis būtų galima visiškai įgyvendinti Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį ir 7 straipsnį, nes nenumatyta, kad kompetentingos valdžios institucijos gali imtis pozityvių priemonių siekdamos išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, taip pat rūšių, kurioms buvo įsteigtos teritorijos, trikdymo.

87. Todėl manau, kad Komisijos ieškinys yra pagrįstas tiek, kiek jis susijęs su Paukščių direktyvoje numatytos pareigos patvirtinti priemones, rodančias Flachwasserbiotop Neudenstein SAT ribas, ir Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies ir 7 straipsnio reikalavimų neįvykdymu.

88. Komisija taip pat tvirtina, kad tam tikroms rūšims ir jų buveinėms reikėtų numatyti konkrečias priemones. Tačiau nesant informacijos apie esamas rūšis ir apie tai, ar jų buveinei reikalinga apsauga siekiant įgyvendinti Paukščių ir Buveinių direktyvų tikslus, manau, kad šis kaltinimas yra nepagrįstas dėl 77 punkte išdėstytų motyvų.

Žemutinė Austrija

89. Komisija nurodo, kad iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos SAT buvo įsteigta vienoje teritorijoje[50], tačiau šios teritorijos teisinės apsaugos sistema nepakankama, nes nėra numatyta konkrečių priemonių tam tikroms paukščių rūšims ir jų buveinėms.

50 — Tullnerfelder Donau-Auen teritorija įsteigta pagal 2001 m. Žemutinės Austrijos nacionalinio parko įstatymą (LG.5505-1).

90. Austrija įrodinėja, kad teritorijai taikomi galiojantys teisės aktai, kuriais saugomi visi natūraliomis sąlygomis aptinkami paukščiai direktyvos prasme. Nurodoma, kad galiojančių teisės aktų tikslas – pasiekti tinkamą apsaugos būklę ir apsaugoti rūšis bei buveines, kurios įvardytos kaip prioritetinės.

91. Komisija savo poziciją pateikia abstrakčiai. Ji neįvardijo būtent tų paukščių rūšių ir jų buveinių, kurioms, jos manymu, turėtų būti numatytos konkrečios priemonės, ir nenurodė, kokį susirūpinimą jai kelia tos rūšys ir jų buveinės. Todėl manau, kad šis kaltinimas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas[51].

Aukštutinė Austrija

92. Komisija patvirtina, kad jai pranešta apie SAT įsteigimą vienuolikoje teritorijų, tačiau teigia, kad penkioms iš jų nenumatyta teisinė apsauga[52], o likusių šešių teisinė apsauga netinkama[53].

93. Akivaizdu, kad Komisijos kaltinimas yra pagrįstas penkių SAT, apie kurioms taikomas priemones nebuvo pranešta, atžvilgiu.

94. Ettenau, Trau-Donau-Auen ir Frankinger Moos SAT[54] taikomos priemonės netinkamos, nes migruojančių paukščių rūšys (neminimos I priede) nėra įtrauktos į teisės aktų taikymo sritį. Todėl Komisijos ieškinys yra pagrįstas dėl kaltinimo, kad nebuvo užtikrinta tinkama teisinė apsauga pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

95. Taip pat neaišku, kokių priemonių, jeigu jos egzistuoja, gali imtis kompetentingos valdžios institucijos siekdamos išvengti „natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdymo“ vadovaujantis Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalimi ir 7 straipsniu (Ettenau, Trau-Donau-Auen ir Frankinger Moos SAT atžvilgiu). Panašu, kad Dachstein, Unterer Inn ir Kalkinių alpių nacionalinio parko SAT[55] numatytos priemonės taip pat netinkamos šiuo klausimu.

96. Todėl Komisijos ieškinys šiuo atžvilgiu yra pagrįstas.

51 — Žr. šio sprendimo 77 punktą.

52 — Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal ir Untere Traun teritorijos.

53 — Ettenau, Traun-Donau-Auen, Frankinger Moos, Dachstein ir Unterer Inn teritorijos bei Kalkinių alpių nacionalinis parkas.

54 — Nuorodos į federalinius teisės aktus: Ettenau – LGB1 Nr. 110/2005, Trau-Donau-Auen – LGB1 Nr. 32/2004, Frankinger Moos – LGB1 Nr. 25/2005.

55 — Nuorodos į taikomus teisės aktus: Dachstein – LGB1 Nr. 6/2005, Unterer Inn – LGB1 Nr. 69/2004, Kalkinių alpių nacionalinis parkas – LGB1 Nr. 58/2005.

97. Komisija taip pat įrodinėja, kad teisinė apsauga turi būti tikslinė, tačiau Dachstein, Unterer Inn ir Kalkinių alpių nacionalinio parko teritorijų atžvilgiu neįvardijo rūšių, kurioms, jos manymu, turėtų būti numatytos konkrečios priemonės, ir kokį susirūpinimą jai kelia šios rūšys ir jų buveinės. Todėl šis kaltinimas šiuo atžvilgiu nepagrįstas.[56]

Zalcburgas

98. Komisija nurodo, kad jai buvo pranešta apie teisinės apsaugos priemones, taikomas 15 SAT šioje federalinėje žemėje[57]. Komisija atsiėmė kaltinimą dėl devynių šių teritorijų.

99. Komisija neatsiima savo kaltinimo dėl šešių teritorijų: Bürmooser Moor, Salzachauen, Hochgimpling, Oichtenriede, Wallersee-Wegenmorr ir Hohe Tauern. Austrija tvirtina, kad iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos nebuvo nustatyta Bürmooser Moor ir Salzachauen teritorijų apsauga[58]. Dėl Hochgimpling teritorijos apie nacionalinės teisės aktus buvo pranešta pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui, todėl į juos negalima atsižvelgti.

100. Darytina išvada, kad Komisijos kaltinimas šių trijų SAT atžvilgiu yra pagrįstas.

101. Austrija įrodinėja, kad teisės aktuose dėl Oichtenriede ir Wallersee-Wengenmoor teritorijų numatytos nuostatos, panašios į tas, kurias Komisija pripažino užtikrinančiomis tinkamą Winklmoos teritorijos, dėl kurios ji savo kaltinimą atsiėmė, teisinę apsaugą. Austrijos triplike nurodoma, kad teisės aktas priimtas – kaip suprantu, paskelbtas, – 2006 m. liepos 1 dieną. Tačiau Komisija tvirtina, kad jai nebuvo pranešta apie jokias įgyvendinančias priemones, skirtas šioms dviem teritorijoms.

102. Paukščių ir Buveinių direktyvose numatyta valstybių narių pareiga perkelti šias direktyvas ir pranešti apie perkėlimo priemones[59]. Todėl nesant informacijos apie tai, kad buvo tinkamai pranešta apie tinkamas Oichtenriede *ir* Wallersee-Wengenmoor teritorijų teisinės apsaugos priemones, manau, kad Komisijos kaltinimas šiuo atžvilgiu yra pagrįstas.

56 — Žr. šio sprendimo 77 punktą.

57 — *Klemmerich, Dürrnbachhorn, Martinsbichl, Hochgimpling, Joching, Weidmoos, Winklmoos, Gernfilzen-Bannwald, Kematen, Obertauern-Hundsfeldmoor, Salzachauen, Oichtenriede, Bürmooser Moor, Wallersee-Wengermoor* ir *Hohe-Tauern.*

58 — 16 išnašoje minėtas Sprendimas *Komisija prieš Airiją* (C-418/04, 74 punktas).

59 — Austrija turėjo visiškai perkelti Paukščių direktyvos 18 straipsnį ir Buveinių direktyvos 23 straipsnį iki 1995 m. sausio 1 dienos. Taip pat žr. 39 išnašoje minėtą Sprendimą *Komisija prieš Airiją* (C-427/07, 105–108 punktai) dėl pareigos pranešti Komisijai apie perkėlimą.

103. Dėl Aukštojo Tauerno teritorijos Austrija tvirtina, kad apsauga suteikiama pagal federalinės žemės teisės aktą LGBl Nr. 58/2005 ir Zalcburgo federalinės žemės įstatymą dėl gamtos apsaugos (*Salzburger Naturschutzgestz*). Nors šiomis priemonėmis suteikiama tam tikra apsauga laukinei faunai ir florai *Hohe Tauern* SAT, jomis nevisiškai įgyvendinama Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalis ir 7 straipsnis, nes jose nenumatyta, kad kompetentingos valdžios institucijos gali imtis pozityvių priemonių siekdamos išvengti „natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdymo“. Todėl manau, kad šis kaltinimas tiek, kiek jis susijęs su Aukštojo Tauerno teritorija, yra pagrįstas, nes Komisija įrodė, kad nebuvo suteikta teisinė apsauga pagal Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį, skaitomą kartu su 7 straipsniu.

104. Mano manymu, darytina išvada, kad Komisijos reikalavimas šešių teritorijų – Bürmooser Moor, Salzachauer, Hochgimpling, Oichtenriede, Wallersee-Wegenmorr ir Aukštojo Tauerno – atžvilgiu yra tenkintinas.

105. Galiausiai Komisija teigia, kad Aukštojo Tauerno teisinė apsauga turi būti tikslinė. Tačiau ji ir vėl neįvardijo rūšių, kurioms, jos manymu, reikėtų numatyti konkrečias apsaugos priemones, ir nenurodė, kokį susirūpinimą jai kelia šios rūšys ir jų buveinės. Todėl manau, kad šis kaltinimas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas[60].

Štirija

106. Komisija pripažįsta, kad federalinės žemės įstatymu dėl gamtos apsaugos[61] kiekvienai įsteigtai SAT numatyta teisinės apsaugos sistema, bet tvirtina, kad ji yra per daug bendra ir neatitinka Paukščių bei Buveinių direktyvų reikalavimų. Komisija ir vėl neįvardijo rūšių, kurioms, jos manymu, reikėtų numatyti konkrečias apsaugos priemones, ir nenurodė, kokį susirūpinimą jai kelia šios rūšys ir jų buveinės. Todėl manau, kad šis kaltinimas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas[62].

Tirolis

107. Komisija tvirtina, kad galiojančiame teisės akte[63] numatyti bendri įgaliojimai[64] priimti konkrečias apsaugos priemones, kuriomis būtų suteikiama teisinė apsauga Paukščių

60 — Žr. šio sprendimo 77 punktą.

61 — 1976 m. Štirijos įstatymas dėl gamtos apsaugos (*NschG* 1976), LGB1 Nr. 65, pakeitimas paskelbtas 2007 m. gegužės 22 d. LGB1 Nr. 71/2007.

62 — Žr. šio sprendimo 77 punktą.

63 — 2004 m. gegužės 12 d. *Tiroler Naturschutzgesetz (TNSchG)* (Tirolio žemės įstatymas dėl gamtos apsaugos).

64 — *TNSchG* 14 straipsnio 3 dalis.

direktyvos prasme. Tačiau iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos tokios priemonės nebuvo priimtos.

108. Austrija neginčija, kad padėtis yra tokia.

109. Kaip jau esu priminusi, Teisingumo Teismas mano, kad tikslus Paukščių ir Buveinių direktyvų įgyvendinimas yra ypač reikšmingas[65]. Be to, pagal teisinio saugumo principą reikalaujama, kad įgyvendinimo sistema būtų tiksli ir aiški. Mano nuomone, to negalima užtikrinti bendrais įgaliojimais, kuriais remiantis nebuvo priimta nė viena privaloma priemonė[66].

110. Todėl, mano nuomone, Komisijos kaltinimas Tirolio atžvilgiu yra pagrįstas.

Forarlbergas

111. Komisija tvirtina, kad šioje federalinėje žemėje įsteigtoms SAT nėra taikomos konkrečios priemonės, kuriomis būtų siekiama konkrečių apsaugos ir išsaugojimo tikslų, arba nustatyti įpareigojimai ar draudimai.

112. Tačiau Komisija ir vėl neįvardijo rūšių, kurioms, jos manymu, reikėtų numatyti konkrečias priemones, ir nenurodė, kokį susirūpinimą jai kelia šios rūšys ir jų buveinės. Taigi manau, kad Komisijos kaltinimas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas[67].

Dėl bylinėjimosi išlaidų

113. Komisija ir Austrija prašė priteisti iš kitos šalies bylinėjimosi išlaidas. Mano nuomone, tenkintina tik dalis Komisijos reikalavimų.

114. Taigi pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 3 dalį kiekviena šalis turi padengti savo išlaidas.

65 — 34 punktas.

66 — 1982 m. gegužės 25 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus* (96/81, Rink. p. 1791, 12 punktas).

67 — Žr. šio sprendimo 77 punktą.

Išvada

115. Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Teisingumo Teismui siūlau:

1) pripažinti, kad Austrija pažeidė 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvą 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (Paukščių direktyva), Austrijos teritorijoje pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis teisingai, vadovaudamasi ornitologiniais kriterijais, neįsteigusi (Hansag Burgenlando federalinėje žemėje) paukščių apsaugai tinkamiausio dydžio ir kiekio specialios apsaugos teritorijų arba nenustačiusi jų ribų (Žemojo Tauerno Štirijos federalinėje žemėje);

2) pripažinti, kad Austrija nenumatė tinkamos teisinės apsaugos šiais atžvilgiais:

— Karintijos federalinėje žemėje pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis nenustačiusi Flachwasserbiotop Neudenstein SAT ribų privalomame dokumente, kurį galima skelbti ir kuriuo galima remtis prieš trečiuosius asmenis, ir nevisiškai perkėlusi 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyva) 6 straipsnio 2 dalį ir 7 straipsnį šios SAT atžvilgiu,

— Aukštutinės Austrijos federalinėje žemėje pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis nevisiškai perkėlusi Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį ir 7 straipsnį Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger,

Oberes Donautal, Untere Traun, Ettenau, Trau-Donau-Auen ir Frankinger Moos SAT atžvilgiu bei nevisiškai perkėlusi Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį ir 7 straipsnį *Dachstein ir Unterer Inn* teritorijų bei Kalkinių alpių nacionalinio parko SAT atžvilgiu,

— Zalcburgo federalinėje žemėje pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis nevisiškai perkėlusi Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį ir 7 straipsnį Bürmooser Moor, Salzachauen, Hochgimpling, Oichtenriede ir Wallersee-Wengenmoor teritorijų atžvilgiu bei nevisiškai perkėlusi Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį ir 7 straipsnį Aukštojo Tauerno teritorijos atžvilgiu,

— Tirolio federalinėje žemėje pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis nevisiškai perkėlusi Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį ir 7 straipsnį jau įsteigtų SAT atžvilgiu,

3) atmesti likusią ieškinio dalį;

4) priteisti iš kiekvienos šalies bylinėjimosi išlaidas.